

นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model เรื่องวัฒนธรรมไทย
เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนหางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์

Innovation of Learning Management Using The MACRO model on Thai culture to
Promote Creative Skills of High School Students,
Hang Dong Ratrathupathum School

ชญชิตา ผกาแก้ว¹, ชรินทร์ มั่งคั่ง^{2*} และ นิตกร แก้วปัญญา³

Chananchida Pakakaew¹, Charin Mangkhang^{2*} and Nitikorn Keawpanya³

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่^{1,2,3}

Faculty of Education, Chiang Mai University, Thailand^{1,2,3}

E-mail: charin.mangkhang@cmu.ac.th²

Received February 20, 2023; Revised October 15, 2023; Accepted October 20, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง นวัตกรรมจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model เรื่องวัฒนธรรมไทย เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนหางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อสร้างและพัฒนานวัตกรรมแผนการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model เรื่องวัฒนธรรมไทย เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนหางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ และ 2) เพื่อศึกษาระดับความคิดสร้างสรรค์ เรื่องวัฒนธรรมไทย ผลจากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model เรื่องวัฒนธรรมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนหางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนหางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ที่เรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model เรื่องวัฒนธรรมไทย เพื่อพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนหางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ จำนวน 2 แผนการเรียนรู้ รวม 4 ชั่วโมงแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model เรื่องวัฒนธรรมไทย เพื่อพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนหางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ จำนวน 1 ฉบับ และ แบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนหางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ จากการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model เรื่องวัฒนธรรมไทย จำนวน 1 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model เรื่องวัฒนธรรมไทย เพื่อพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนหางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ 2) นักเรียนส่วนใหญ่มีทักษะความคิดสร้างสรรค์ในระดับดีมาก

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model; วัฒนธรรมไทย; ทักษะความคิดสร้างสรรค์

Abstract

Research subject Innovation of learning management using the MACRO model on Thai culture To promote creative skills of Mathayomsuksa 4/2 students at Hangdong Ratharat Upatham School There are two objectives: 1) to create and develop an innovative learning management plan based on the MACRO model on Thai culture. to promote creative skills of Mathayomsuksa 4/2 students at Hangdong Ratarat Upatham School, and 2) to study the level of creativity. about Thai culture The results of using the MACRO model learning management plan on Thai culture of Mathayomsuksa 4/2 students at Hangdong Ratharat Upatham School The target group is Mathayomsuksa 4/2 students of Hangdong Ratharat Upatham School. who studied Thai history In the second semester of the academic year 2022, there were 25 students. The research tools were the MACRO model learning management plan on Thai culture. To develop creative skills of Mathayomsuksa 4/2 students at Hangdong Ratarat Upatham School, 2 learning plans, including 4 hours, a MACRO model learning management plan assessment on Thai culture. To develop creative skills of Mathayomsuksa 4/2 students at Hangdong Rataratupatham School, 1 copy and an assessment form for creative skills of Mathayomsuksa 4/2 students at Hangdong Rataratupatham School. From a MACRO model learning management on Thai culture, 1 copy, data were analyzed with statistics, mean, standard deviation and percentage. Creativity Skills Assessment Form of Mathayomsuksa 4/2 Students at Hangdong Ratharat Upatham School From a MACRO model learning management on Thai culture, 1 copy, data were analyzed with statistics, mean, standard deviation and percentage. Creativity Skills Assessment Form of Mathayomsuksa 4/2 Students at Hangdong Ratharat Upatham School From a MACRO model learning management on Thai culture, 1 copy, data were analyzed with statistics, mean, standard deviation and percentage.

The research findings were as follows: 1) MACRO model learning management plan on Thai culture To develop creative skills of Mathayomsuksa 4/2 students at Hangdong Ratharat Upatham School 2) Most of the students had very good creative skills.

Keywords: MACRO model learning management; Thai culture; Creative Skills

บทนำ

ปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าด้านวิทยาการและเทคโนโลยี ส่งผลให้ประชากรโลกตื่นตัว และปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตจากสังคมชนบทกลายเป็นสังคมเมือง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครองที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ จากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมที่เกิดขึ้นนั้น ส่งผลให้การใช้ชีวิตในสังคมของมนุษย์ต้องมีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลา การเรียนรู้และการทำความเข้าใจสิ่งใหม่ ๆ จึงจำเป็นในการดำรงชีวิต ซึ่งจากความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้ผู้เรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการคิดเป็นเหตุเป็นผล และทักษะความคิดสร้างสรรค์ การจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้มากขึ้น ผู้เรียนควรเรียนรู้ที่จะเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม แต่ยังคงรักษาไว้ซึ่งคุณค่าแห่งมรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2553 ได้ระบุไว้ว่า วัฒนธรรม คือวิถีการดำเนินชีวิต ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม จารีตประเพณี พิธีกรรม และภูมิปัญญาที่กลุ่มคนและสังคมได้ร่วมสร้างสรรค์ สังคม ปลูกฝัง สืบทอด เรียนรู้ ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามทางด้านจิตใจและวัตถุอย่างสันติสุขและยั่งยืน ดังนั้นทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์คิดและสร้างสรรค์ขึ้นมา ก็เพื่อเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน การกำหนดระเบียบแบบแผน การมีรูปแบบเป็นที่ยอมรับกันภายในสังคม ทั้งนี้วัฒนธรรมไทยยังมีความสัมพันธ์กับเรื่องของเวลาและสถานที่ด้วย ดังนั้น วัฒนธรรมไทยจึงไม่เคยหยุดนิ่งหรือตายตัว มีการเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และมีวิวัฒนาการเป็นลำดับ อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ ตลอดจนการเมืองการปกครองของไทย (ณรงค์ พวงพิศ, 2557) ดังนั้นท่ามกลางสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์ การจัดการเรียนรู้ควรปลูกฝังจิตสำนึกให้ผู้เรียนได้อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วย (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2553)

ในการจัดการเรียนรู้จะต้องส่งเสริมทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตให้กับผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นทักษะการคิดวิเคราะห์ การตอบคำถาม รวมถึงการแสดงทัศนคติส่วนบุคคล และการคิดเชิงสร้างสรรค์ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงควรใช้รูปแบบที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) จึงนำไปสู่การมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับดำรงชีวิตที่ใกล้ตัวผู้เรียน ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม อีกทั้งยังมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ไม่ว่าจะเป็นสมรรถนะที่สำคัญ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการคิด ไม่ว่าจะเป็นทักษะความคิดรวบยอด หรือมโนทัศน์ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต คนจึงต้องสร้างมโนทัศน์อยู่เสมอตราบเท่าที่มีสิ่งเร้ามาปะทะประสานสัมผัส ทำให้เกิดการรับรู้และเกิดการเรียนรู้ (เชษฐภูมิ วรรณไพศาล, 2560) นอกจากนี้การคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creative thinking) ก็เป็นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้และการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน และการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเหมาะสม ความสามารถทางการคิด ความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ การขยายขอบเขต

ความคิดออกไปจากกรอบความคิดเดิมที่มีอยู่สู่ความคิดใหม่ ๆ ที่ไม่เคยมีมาก่อน เพื่อค้นหาคำตอบที่ดีที่สุดให้กับปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม เป็นความคิดที่หลากหลาย คิดได้กว้างไกล หลายแง่หลายมุม (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2553) กล่าวคือ ทักษะการคิดเป็นทักษะสำคัญในการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม เพราะความสามารถในการคิดจะเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย สังคม อารมณ์และสติปัญญา (ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, 2556)

ทั้งนี้ทักษะในศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะที่สำคัญที่บุคคลพึงมีเพื่อเตรียมตัวสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้ เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงาน และการดำรงชีวิต ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งในศตวรรษที่ 21 เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ โดยการใช้กระบวนการทางปัญญา กระบวนการทางสังคม และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้ (นรรชต์ ผันเชียร, 2563)

ผู้วิจัยจึงสนใจรูปแบบการพัฒนาและส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นจะต้องมีการพัฒนา จากการศึกษาของผู้วิจัย แนวทางในการพัฒนาและเสริมสร้างทักษะความคิดสร้างสรรค์ มีหลากหลายวิธี หลายรูปแบบที่นำมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับช่วงวัยของผู้เรียน เช่น กระบวนการคิดของสมองที่มีความสามารถในการคิดได้อย่างหลากหลาย และแปลกใหม่จากเดิม โดยสามารถนำไปประยุกต์ทฤษฎี หรือหลักการได้อย่างรอบคอบและมีความถูกต้อง จนนำไปสู่การคิดค้นและสร้างสิ่งประดิษฐ์ที่แปลกใหม่หรือมีรูปแบบความคิดใหม่ (สิทธิชัย ลายเสมา, 2557) โดยผู้วิจัยจะพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ที่ไม่เพียงส่งเสริมแค่ทักษะความคิดสร้างสรรค์เพียงอย่างเดียว แต่ทั้งนี้ยังช่วยเพิ่มทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อผู้เรียนอีกด้วย และจากสภาพบริบทสังคมปัจจุบันที่มีความเปลี่ยนแปลง มีค่านิยมใหม่ ๆ หรือวาทกรรมใหม่ ๆ เกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจในการจัดการเรียนรู้เรื่องวัฒนธรรมไทย เพื่อใช้เป็นประเด็นให้ผู้เรียน เรียนรู้และทำความเข้าใจวัฒนธรรมไทยท่ามกลางการรับเอาอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันออกและตะวันตกเข้ามา โดยการจัดการเรียนการสอนจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตนเองอย่างรอบด้าน เข้าใจในตัวตนของตนเอง และเปิดพื้นที่ในการศึกษาให้มีความอิสระในการเรียนรู้มากขึ้น การศึกษาที่ทำให้ผู้เรียนนำองค์ความรู้ไปต่อยอด และเชื่อมโยงกับสิ่งรอบข้างได้ จึงถือเป็นการศึกษาที่สร้างประโยชน์และมีคุณค่ากับผู้เรียนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนานวัตกรรมแผนการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model เรื่องวัฒนธรรมไทย เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนหางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์

2. เพื่อศึกษาระดับความคิดสร้างสรรค์ เรื่องวัฒนธรรมไทย ผลจากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model เรื่องวัฒนธรรมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนทางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ โดยการศึกษาผ่านการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model เรื่องวัฒนธรรมไทย เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ตามขั้นตอนของการศึกษารายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. สังเกตและเก็บข้อมูลพฤติกรรมและการเรียนรู้ของผู้เรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนทางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตผู้เรียน และนำองค์ความรู้ ทฤษฎีที่สามารถพัฒนาการคิดของผู้เรียนได้

3. ระบุแนวคิดและทฤษฎีที่จะนำมาพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน คือ การจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์

4. ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ เรื่องวัฒนธรรมไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนทางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ จำนวน 2 แผนการเรียนรู้ รวม 4 ชั่วโมง

5. ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model เรื่องวัฒนธรรมไทย เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนทางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์

6. ประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 หลังจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model เรื่องวัฒนธรรมไทย เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model เรื่องวัฒนธรรมไทย เพื่อพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนทางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ จำนวน 2 แผนการเรียนรู้ รวม 4 ชั่วโมง

2. แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model เรื่องวัฒนธรรมไทย เพื่อพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนทางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ จำนวน 1 ฉบับ

3. แบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนทางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ จากการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model เรื่องวัฒนธรรมไทย จำนวน 1 ฉบับ

ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในชั้นเรียนที่ทำควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 3 ระยะ

1. ขั้นวางแผน (Plan) การวางแผนการพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียนโดยศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนกำหนดเป้าหมาย วิธีการ และเครื่องมือในการพัฒนา
 - 1.1 สอบถามปัญหาที่เกิดจากการเรียนการสอนในสาระประวัติศาสตร์
 - 1.2 ศึกษาปัญหาจากการเรียนรู้ในสาระประวัติศาสตร์
 - 1.3 รวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อกลุ่มตัวอย่างที่สนใจในการทำวิจัย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนการพัฒนาการเรียนการสอน โดยการจัดทำการวิจัยเพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์
 - 1.4 การวางแผนปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ และดำเนินการเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการ
 - 1.5 การดำเนินการเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และการจัดทำแบบทดสอบความรู้ (ใบงาน) ที่จะใช้ในการวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังจากจัดการเรียนการสอนเสร็จ
2. ขั้นปฏิบัติและรวบรวมข้อมูล (Act and Observe หรือ Do and Check)
3. ขั้นทบทวนและประเมินผล (Reflect) หรือปฏิบัติการปรับปรุงแก้ไข (Action) ทบทวนและประเมินผลจากชิ้นงาน ผลการวัดความรู้จากการทำแบบทดสอบความรู้ (ใบงาน) แบบบันทึกของผู้สอน เพื่อปรับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผลการวิจัย

การประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 2.72 แปลผลได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 มีคุณภาพที่สามารถนำไปใช้ได้ แสดงให้เห็นว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ากิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 2.88 แปลผลได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 มีคุณภาพที่สามารถนำไปใช้ได้ แสดงให้เห็นว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ากิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม ทั้งนี้ ผลการส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ จากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทั้ง 2 แผน ทำให้เห็นว่านักเรียนมีทักษะความคิดสร้างสรรค์ผ่านการตอบคำถาม การทำชิ้นงาน ซึ่งระดับคุณภาพของชิ้นงานที่นักเรียนส่วนใหญ่ได้ทำอยู่ในระดับดีมาก โดยผลการส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ เรื่องวัฒนธรรมไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนหางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ หลังจากใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทั้ง 2 แผน ปรากฏผลดังนี้ ผลการประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์ 4 ด้าน ประกอบไปด้วย ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคิดคล่องตัว ความคิดละเอียดลออ สามารถสรุปค่าเฉลี่ยของทักษะความคิดสร้างสรรค์ได้ดังนี้ ความคิดริเริ่ม มีค่าเฉลี่ย 2.44 ความคิดยืดหยุ่น มีค่าเฉลี่ย 2.16 ความคิดคล่องตัว มีค่าเฉลี่ย 2.44 และความคิดละเอียดลออ มีค่าเฉลี่ย 2.52 และจากผลการประเมินทักษะความคิด

สร้างสรรค์ของนักเรียนทั้ง 25 คน พบว่า นักเรียนมีทักษะความคิดสร้างสรรค์ในระดับดีมาก 14 คน คิดเป็นร้อยละ 56 ระดับดี 6 คน คิดเป็นร้อยละ 24 และระดับพอใช้ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model เรื่องวัฒนธรรมไทย เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนหาดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ แผนการเรียนรู้ทั้ง 2 แผน มีคุณภาพในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้ และมีองค์ประกอบครบถ้วน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกาญจนาวัฒนา (2547: 86–88) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ประกอบด้วยหัวข้อสำคัญ คือ มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ กระบวนการวัดและประเมิน กิจกรรมเสนอแนะ และบันทึกหลังสอนต้องมีความสอดคล้องกัน โดยการวิจัยมุ่งพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์สู่การเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนหาดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาไทย หลังจากจัดการเรียนการสอนด้วยแผนดังกล่าว ผลการประเมินการตอบคำถาม เรื่อง การสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 พบว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 25 คน มีคะแนนการประเมินอยู่ในระดับดีมาก 9 คน คิดเป็นร้อยละ 36 ระดับดี 11 คน คิดเป็นร้อยละ 44 และระดับพอใช้ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20 สรุปได้ว่า นักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์มีเพียง 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ซึ่งหากวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มเป้าหมาย หรือนักเรียนส่วนใหญ่มีการตอบคำถามในชั้นเรียนได้อย่างสร้างสรรค์โดยอยู่ในเกณฑ์ดีขึ้นไป นักเรียนมีความคิดริเริ่มที่จะแสดงความคิดเห็น มีความคิดแปลกใหม่ในการทำชิ้นงาน ทั้งนี้ยังสามารถคิดหาวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างหลากหลาย ภายในเวลาที่จำกัด แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความคิดยืดหยุ่น ความคิดคล่องตัว และความคิดละเอียดลออ จึงสรุปได้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model เรื่องวัฒนธรรมไทย เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ สามารถช่วยส่งเสริมให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนหาดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ เกิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลที่ได้จากผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนารูปแบบกิจกรรมต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัยเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ และการศึกษาค้นคว้าหรือทำการวิจัยต่อไปในอนาคต ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ คือ การจัดการเรียนการสอนควรมีการนำเหตุการณ์ความสอดคล้องเข้าสู่สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมาให้นักเรียนได้ฝึกการวิเคราะห์ และเชื่อมโยงเนื้อหา ก่อให้เกิดเป็นความรู้ที่สร้างสรรค์และคงทนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป คือ การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ควรพิจารณาถึงบริบทของห้องเรียน ความหลากหลายของนักเรียน ระดับการเรียนรู้ของนักเรียน การให้ความสำคัญกับองค์ประกอบเหล่านี้จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน ที่จะส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). *การคิดเชิงสร้างสรรค์ = Creative thinking*. กรุงเทพฯ: ชัดเชส.
- ชวาล แพรัตกุล. (2552). *เทคนิคการวัดผล*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: วิฑูรย์การปก.
- ชุตินา น้อยชิต, จิระสุข สุขสวัสดิ์ และนิธิพัฒน์ เมฆขจร. (2563). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้รูปแบบแมโครเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชิตยา สุวรรณะ, สนิท สมัครการ และเฉลียว บุรีภักดี. (2523). *สังคมและวัฒนธรรมไทย: ข้อสังเกตในการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ดวงใจ งามศิริ, นิภาพร บุญยศ และนิพล พิณจิวจนะวงศ์. (2562). *การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning โดยใช้รูปแบบ MACRO model ในรายวิชาการประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ*. *วารสาร มจร นครน่านปริทรรศน์*, 3(2), 71-76.
- ดิเรก วรรณเคียร. (2558). *MACRO model: รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ทิตนา แคมมณี. (2560). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นรรักษ์ ผันเชียร. (2563). *MACRO model โมเดลการสอนสู่ศตวรรษที่ 21*. สืบค้นเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2565, จาก <https://www.trueplookpanya.com/education/content/84985/-teamet->
- บรรเทิง พาพิจิตร. (2549). *ประเพณี วัฒนธรรมไทย และคติความเชื่อ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เพ็ญนิดา ไชยสายัณห์. (2553). *นิยามความคิดสร้างสรรค์*. สืบค้นเมื่อ 7 พฤศจิกายน 2565, จาก https://www.novabizz.com/NovaAce/Intelligence/Creative_Thinking.htm
- สกลพร อ่อนละออ. (2563). *รูปแบบการจัดการเรียนรู้ MACRO model*. สืบค้นเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2565, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/677674>
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). *หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง)*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อารี พันธมณี. (2557). *ฝึกให้คิดเป็น คิดให้สร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารี รังสินันท์. (2549). *ความคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: ณะการพิมพ์.